

цитѣ и, слѣдов., доволно кжсно слѣдѣ първитѣ зидове на българската махала Дели-Балта. Колонизирането на арменцитѣ по Балканския П-въ почва отъ врѣмето на Мухамеда II, слѣдѣ падането на Ц-дѣ (1453 г.), благодарение влиянието на тѣхни първенци, които дълго врѣме сж играли видна роль въ Ц-дѣ като банкери. Прѣселването на първитѣ арменски фамилии въ Сливенъ не ще е по-рано отъ края на XV-я вѣкъ и по-кжсно отъ края на XVI-я, слѣдѣ като старитѣ имѣ огнища въ Армения подѣ Кавказъ падатъ окончателно подѣ турцитѣ (1572 г.). Дали въ срѣдне-вѣковния Сливенъ е имало поне двѣ-три арменски фамилии—не е извѣстно, но е почти недопустимо¹⁾. Фактътъ, че арменската черква въ Сливенъ е настрана отъ квартала имѣ, ще се обясни, първо, съ обстоятелството, че турцитѣ не сж позволявали какъвъ и да е „гяурски“ паметникъ до тѣхнитѣ жилища и джамии, дори до началото на XIX-я вѣкъ, и второ, съ това, че тя се построява, когато арменскитѣ тукъ поселенци нарастватъ. Тя е солидно, обградено съ високи каменни стѣни, здание и датира почти едноврѣменно съ въздигането на черквата Св. Димитъръ, още повече, че е до нея. Голѣма часть отъ днешнитѣ сливенски

¹⁾ Въ Търново арменцитѣ сж обитавали днешния Баждарлъкъ, но това се отнася за робството. Баждарлъкъ е важно име и излиза отъ бачъ, мито, вносна такса. Съмнително е дали е прѣминало у българитѣ направо отъ турцитѣ. За баждаритѣ се пѣе, че сж играли нѣщо като административна, погранична роль, още прѣзъ българското царство. Самъ Крали Марко се е спрѣквалъ съ тѣхъ при опита да мине прѣзъ варденитѣ отъ тѣхъ мѣста. На всѣки случай, името Баждарлъкъ въ Търново говори, че мѣстото му се заселва тепърва слѣдѣ падането на града, 1393 год., и че арменцитѣ тамъ сж отъ робството. Арменци имало прѣселени въ Тракия още при Копронима (741—775 г.) и Цимиския (969—976 г.), като колонисти край Ст.-Планина, вѣроятно отъ Сливенъ до Пловдивъ. При първитѣ Асѣновци, тѣ сж били вече почти побългарени и за послѣднѣ пжтъ подѣ името армени се чуватъ при Барбаросовия походъ (1188—1190 г.). Слѣдѣ това тѣ се загубватъ като народъ и се смѣсватъ съ мѣстното население подѣ разни ерески имена: манихеи, богомили, а особено павликени. Е ли имало такива колонисти въ Сливенъ—не е извѣстно. Дядо Нойко забѣлѣзваше, че старата сливенска фамилия Диамандовци и сродената съ нея Карá-Апостоловци били съ родоначалници, прѣселени тукъ отъ „Анадола“ още прѣди падането на България. Дали тая загатка визира въпроснитѣ армено-сирийски колонисти въ Тракия—не може да се провѣри.